SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 20. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBUARY 1, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 1-го ЛЮТОГО 1995 р. Ч. 20. РІК CII.

ПІДТРИМУЮТЬ РОСІЮ

Симферопіль (Р. Р.). — Тут 24-го січня голова Верховного суду Криму звернувся до кримського парляменту з клопотанням дати згоду на притягнення до адміністративної відповідальности депутата Олександра Круглова за проведення несанкціонованого віча в Севастополі з участю близько 100 осіб. Учасники віча на площі Нахімова в Севастополі заявили про свою підтримку дій Росії в Чечні, спрямованих на збереження територіяльної цілісности Росії, вимагали відновлення російського статусу півострова, закликали Росію „навести порядок щодо головної бази Чорноморської фльоти — Севастополя і всього Криму“.

Виступаючи на цьому вічу Круглов заявив, що чеченський варіянт повториться і в Криму, якщо Росія затягуватиме вирішення проблем півострова. Він також закликав громадян Криму сказати ріьуче „ні“ громадянській злагоді і єдности в Україні. Відповісти наростаючим опором доки Україна не повернеться до складу єдиної країни або не поверне Росії Севастопіль і Крим.

Учасники віча ухвалили звернення до президента Росії, голови уряду, Державної думи та Ради Федерації, у якому сказано, що вони розглядають військово-політичну акцію проти націонал-сепаратиських угрупувань у Чечні як перший рішучий крок Росії на шляху до зміцнення своєї державности.

Не зважаючи на такі екстремістські заяви, кримський парлямент не дав згоди на притягнення до відповідальности депутата Круглова.

Рада Федерації профспілок Криму закликала президента Юрія Мєшкова зберегти на півострові робітничу і громадську контролю за дотриманням правил торгівлі і сфери обслуговування.

Кримська козача спілка також стоїть за Росією. Як сказав отаман бахчисарайської козачої громади Юрій Гукало, „політична плятформа, на якій стоїть Кримська козача спілка, це — присяга вітчизні, під якою ми розуміємо єдину російську державу“.

ФРАКЦІЯ „ДЕРЖАВНІСТЬ“ ПРОПОНУЄ СКАСУВАТИ АВТОНОМІЮ КРИМУ

Крим (Р. Р.). — Тут 26-го січня оприлюднено заяву парляментарної фракції „Державність“, яка пропонує скасувати закон України про відновлення Кримської автономної Совєтської Соціялістичної Республіки з 12-го лютого 1991 року.

Депутати від фракції „Державність“ запропонували відповідний проєкт постанови й зауважили, що причиною творення у Криму політичної конфронтації є „намагання корумпованого чиновництва та мафіозних планів не допустити всеукраїнської приватизації державного майна на території Криму та привласнити найкращі підприємства, санаторії, землі узбережжя Чорномор'я. Антиконституційним і антидержавним депутати вважають звернення кримського парляменту до президента Росії з проханням надати Кримові і Севастополеві російський федеральний статус і російське громадянство мешканцям півострова. „Ускладнює ситуацію і те, що військовослужбовці Чорноморської фльоти, не маючи громадянства України, беруть участь у виборах рад всіх рівнів і виступають як антидержавна, антиукраїнська сила“, — сказано в заяві.

Фракція „Державність“ вимагає перевірки діяльности розвідки та контррозвідки Чорноморської фльоти, закликає Президента України Леоніда Кучму забезпечити дотримання законів України на території Криму, вивести з України 126-ту дивізію берегової оборони та 81-шу бригаду морської піхоти Чорноморської фльоти. Депутати також звертаються до Центральної виборчої комісії та Генеральної прокуратури України з вимогою забезпечити на території Криму участь у виборах до місцевих рад 29-го квітня лише громадян України.

Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим Сергій Цеков заперечив можливість воєнного конфлікту на території півострова, але вважає, що найменший такий конфлікт може перерости в ґльобальний і привести до розпаду України і зірвання відносин між Україною та Росією. Рік правління кримського президента Юрія Мєшкова Цеков назвав „роком розчарувань“ і висловив надію, що кримський парлямент виправить ситуацію.

Верховна Рада Криму створила відділ організації праці оздоровчих закладів Верховної Ради автономії. На її балянс зараховані три санаторії та дві державні дачі на Півдні Криму. Фондові державного майна наказано передати у власність Верховної Ради ще дві санаторії разом з обслугою. Деякі депутати виступили проти цього, мотивуючи це тим, що законодавчий орган не повинен мати так багато власности. Крім того, депутати не будували ці санаторії, щоб ними розпоряджатися.

Росія розрахується за тактичну зброю

Київ (Р. Р.). — Як уже інформовано, тут 25-го січня, відбулася пресова конференція про підсумки зустрічі президента України та Росії. Пресовий секретар Президента Михайло Дорошенко повідомив, що Боріс Єльцин погодився з формуванням „база російської Чорноморської фльоти має бути в Севастополі“, а не „базою ЧФ має бути Севастопіль“, як домагалася державна делеґація Росії. Єльцин також пообіцяв розрахуватися з Україною за вивезену з її території тактичну зброю.

Перший віцепрем'єр-міністер Євген Марчук, який також взяв участь у пресовій конференції, пові-домив, що угоду про ком-пенсацію за тактичну зброю підписали ще минулого ро-ку, але вона не виконується, оскільки досі не узгоджена вартість вивезеної зброї. За попередніми підрахунками української сторони зброї вивезено на півтора більйона долярів. На наступних переговорах передбачається визначитися з цього питання. Очевидно, сказав Марчук, Росія розраховуватиметься з Україною паливом для українських атомних електростанцій, або в рахунок погашення боргу за ґаз. За словами Є. Марчука, В. Єльцин погодився також на вимогу української сторони вилучити з угоди параграф про подвійне громадянство і додати параграф, у якому Росія підтверджує недоторканість українських кордонів, замість пропонованого російською делеґацією формулювання „Росія поважає українські кордони“.

Є. Марчук та Ігор Мітюков дали зрозуміти, що Л. Кучма 24-го січня змушений був їхати негайно до Москви, щоб ліквідувати конфлікт спричинений бездіяльністю Кабінету Міністрів. Всі угоди про співпрацю на наступний рік мають підписуватися в грудні, а цього року вони будуть підписані лише в лютому, після остаточного узгодження розбіжностей з деяких важливих питань.

Росія поставила умову, що угода буде підписана тільки після сплати Україною боргу за попередні роки. Президент Л. Кучма умовив Б. Єльцина розділити борги на старі і нові. Оскільки в Україну з Росії надходить 80 відсотків енерґоносіїв, то новий борг тільки за першу половину січня 1995 року становить 70 міл. дол. Домовилися, що цей новий борг буде сплачуватися негайно. Відповідальність за виконання цього домовлення покладена на Марчука. Президент Кучма має намір припинити злочинну безвідповідальність членів Уряду.

Механізм виплати решти боргу буде розглянено на українсько-російських переговорах. За енерґоносії Україна заборгувала понад 4 біл. дол. Передбачається, що 50 відсотків боргів Україна виплачуватиме валютою або російськими рублями, а інші 50 відсотків — товарами і продуктами харчування.

ПОЧАЛАСЯ ВІЙНА МІЖ ПЕРУ І ЕКВАДОРОМ

Ліма, Перу. — Після того, як перуанці обстріляли з мінометів і ракет еквадорські військові укріплення, збройні сили Еквадору знищили два перуанські бойові гелікоптери.

Спостерігачі стверджують, що збройна сутичка на еквадорсько-перуанському кордоні означає початок справжньої війни між двома країнами. Її причиною є незгоди сторін щодо прикордонної території. Поділу кордону, що відбувся при посередництві декількох країн, в тому числі й ЗСА, в 1942 році, еквадорський уряд не визнає дотепер, намагаючись дістати вихід до річки Амазонки.

Перуанці підвели до свого північного кордону щонайменше 20,000 вояків і декілька сотень танків, одержаних колись від Совєтського Союзу. Еквадорська армія хоч і набагато слабша, займає значно вигідніше становище. Еквадорці щільно замінували прикордонну ділянку Панамериканського шосе. Еквадорські керівники закликають свій народ помститися над перуанцями за програну війну 1941 року. Тоді Еквадор втратив майже половину своєї території, разом з великими містами Тумбес та Ікітос.

ХАРКІВ. — Тут у центрі міста відбулося віче з ініціятиви Клюбу „Молода ґенерація“. Учасники віча схвалили резолюцію, у якій засуджують дії Росії у Чечні. Як сказано в резолюції, ці дії „створюють загрозу мирові і безпеці не лише на Кавказі, але й за його межами“. Учасники віча вказують на неможливість розглядати чеченську війну як внутрішню справу Росії, оскільки йдеться про національно-визвольну війну чеченського народу.

КИЇВ. — Заступник голови правління Національного Банку України Олександер Веселовський повідомив, що питанням число один в українсько-російських переговорах є те, що в Зовнішньо-економічному банку Росії заморожені рахунки українських юридичних осіб. За його словами, Росія обіцяла розморозити їх у 1995-96 роках, але останні події у Чечні ставлять під сумнів здійснення цієї обіцянки. Покищо Росія розморозила рахунки лише фізичних осіб.

В Україні існує криза неплатностей

Київ (УНІАР). — Тут 26-го січня у Кабінеті Міністрів відбулася пресова конференція, на якій виступив міністер енерґетики та електрифікації Вілен Семенюк. Він сказав, що енерґетичний комплекс в Україні добре розвинений і може видавати необхідну кількість електроенерґії та вся праця гальмується через брак палива. А палива неможливо купити через кризу неплатности. Енерґетичний комплекс отримує лише 50 відсотків необхідної оплати за використану електроенергію.

Українські підприємства заборгували енерґетикам 45 трильйонів карбованців. Установча потужність підприємства електроенерґетики складає 54.2 мільйони кіловат-годин. Майже 68 відсотків цієї потужности припадає на теплові електростанції, 24 — на атомні станції, решта — на річкові електростанції. Оскільки теплові електростанції вже дуже старі, передбачається збільшення виробництва електроенерґії на атомних електростанціях із 24 до 40 відсотків.

Поглиблюється криза в Чорноморській фльоті

Київ (Р. Р.). — До командування Військово-Морських Сил України надходять звернення від військовослужбовців з різних гарнізонів Чорноморської фльоти, у яких висловлюється стурбованіість моряків своєю дальшою долею у зв'язку з організаційно-штатними заходами, які впроваджується на Чорноморській фльоті. Водночас руйнується або демонтується інфраструктуру і продається комерційним структурам. Зникають робочі місця, людей залишено без жодного забезпечення.

Рада ВМС України кількакратно зверталася до керівництва Чорноморської фльоти з пропозиціями втриматися від таких дій до остаточного вирішення проблеми Чорноморської фльоти на міждержавному рівні. Проте ці звернення не мали наслідків. Командування ВМС України після розподілу фльоти ґарантує робітникам і службовцям збереження їх робочих місць. Українські моряки закликають вирішувати проблеми цивілізованими методами.

Другий з'їзд Українського Громадського Конґресу Криму (УГКК) ухвалив звернення до керівників України і Криму, у якому зазначено, що за три роки існування Автономії Криму значно поглибилися кризові явища у промисловості та сільському господарстві. На думку учасників УГКК, виправити становище можна зліквідувавши установу президентства у Криму, уневажнивши кримську конституцію з 6-го травня 1992 року, запровадивши на терені Криму дію української конституції та законів і випровадивши з Криму російські війська.

Народний депутат України Микола Жулинський, відвідавши Симферопіль та відбувши розмови з військовослужбовцями, сказав, що Україна повинна подбати про захист держави, тому розбудова збройних сил є одним з першочергових завдань.

ФІЛЬМ "ГОЛОД-33" В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Об'єднаний Комітет Українсько-Американських Організацій Ню Йорку, Відділ УККА, влаштовує показ українського фільму, що здобув нагороди, "Голод-33". На показі буде присутній режисер фільму, Олесь Янчук, який також розповість про свій черговий проєкт "Атентат — осіннє вбивство в Мюнхені". Зустріч і висвітлення фільму проходитимуть у неділю, 5-го лютого, в залі УНДому в Ню Йорку. Початок о год. 3-ій по полудні.

У СВІТІ

ЕКОНОМІЧНА І СОЦІЯЛЬНА Рада Европейського союзу, консультативний орган, який об'єднує представників ділових і фінансових кіл та профспілки, висловився за застосування економічних санкцій проти Росії у зв'язку з її збройною аґресією в Чечні і брутальним винищенням цивільного населення. Члени Ради звернулися до держав ЕС зі закликом не ратифікувати підписану у минулому році угоду про партнерство Европейського союзу з Росією, аж поки процес політичних реформ там не мине „точку повернення“.

В КІНЦІ МИНУЛОГО тижня в Аммані, столиці Йорданії, відбулася зустріч короля Гуссейна з головою Палестинської визвольної організації Ясіром Арафатом. Як відомо, незгоди між ними спричинені тим, що обидві сторони претендують на контролю над мусулманськими святинами в Єрусалимі, а палестинці, крім того, домагаються політичного першенства у східній частині Єрусалиму, населеній переважно арабами. Йорданські газети повідомляють, що король Гуссейн згодився віддати контролю над святими місцями палестинцям, якщо вони доможуться політичної влади в Єрусалимі. Як відомо, Ізраїль недавно визнав право Йорданії доглядати мусулманські святині у східньому Єрусалимі.

СПРИЧИНЕНЕ ДАВНЬОЮ територіяльною суперечкою напруження на перуансько-еквадорському кордоні переросло у криваву сутичку збройних сил цих двох країн. Еквадор дотепер не визнає вислідів демаркації кордонів, здійсненої при посередництві Арґентини,Бразилії, З'єднаних Стейтів Америки і Чіле після перуансько-еквадорської війни 1941 року. Причини прикордонного конфлікту полягають у тому, що Еквадор намагається дістати вихід до річки Амазонки. Перуанці посилають на північ країни додаткові військові формації. У зоні конфлікту постійно перебуває президент Перу Альберто Фухіморі. У Ліму і Кіто з мироносною місією виїхав генеральний секретар Організації американських держав Сезар Ґавірія.

В РИМІ вбідбувся установчий з'їзд нової італійської партії — Національного альянсу. Прийнято програму і статут партії. Цим закінчилося юридичне оформлення Національного альянсу, практична діяльність якого почалася ще перед березневими виборами1994 року, коли ця партія несподівано здобула досить впливове місце у парляменті. Лідер Національного альянсу Джіянфранко Фіні у своєму виступі на з'їзді підкреслив, що засадничими принципами партії є свобода і демократія.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР московського аналітичного центру „Совекон“ Андрєй Сізов сказав, що головною причиною теперішнього вибуху інфляції в Росії є все більший брак харчів на російському внутрішньому ринку. Спираючись на статистичні дані, А. Сізов повідімив, що в 1994 році Росія зібрала пшениці на 18 відсотків менше, ніж у 1993 році, а цукрових буряків менше на 45 відсотків. Щоб унеможливити хлібну кризу, Росія в найближчий час змушена буде імпортувати 6—7 міл. тонн пшениці і вже шукає партнерів, які погодяться відкрити для неї нові кредити.

КИТАЄВІ, Тайванові і Південній Кореї загрожують міжнародні санкції, якщо вони не припинять винищувати тигрів, яких, цілком ймовірно, до кінця цього століття зовсім не залишиться на плянеті. Є свідчення, що в Китаї, наприклад, існують державні підприємства, які продукують лікувальні препарати з костей тигрів. Від початку сторіччя дотепер кількість тигрів уі світі зменшилася на 95 відсотків. Повністю зникла популяція балійського тигра,каспійського та яванського. Число індокитайського тигра в найкращому разі доходить до1,700 осіб, амурського тигра налічує 150—200, південно-китайського — 30—80, суматрівського 650. Кількість бенґальського тигра ще перевищує 4,000, але значно зменшується з кожним роком.

Готують другу серію державних зобов'язань

Київ (Р. Р.). — Тут 23-го січня інформаційне аґентство УНІАН повідомило, відкликаючись на колишнього президента Українського Кредитового Фонду Сергія Буряка, що „від колишнього фінансового аґента Українського Кредитового Фонду недавно надійшов лист, у якому повідомляється, що представники теперішнього Уряду України почали звертатися до представників фінансових організацій Заходу з проханням допомогти випустити другу серію державних зобов'язань України“.

С. Буряк вважає, що проти Українського Кредитового Фонду була змова, мета якої було зліквідувати його. За його, словами, саме Росії був невигідний вихід України на міжнародний ринок вартісних паперів. З Москви в Український Кредитовий Фонд надходили факсом прохання сприяти у звільненні громадян Німеччини Гуґо Веллєрта та Петера Фелєрмана, заарештованих під час спроби продати державні зобов'язання України. „Листа від Спілки Юристів України за підписом вже нині покійного її президента Володимира Суміна з проханням звільнити цих людей показував мені суддя Антем у швайцарії“, — розповів Є. Буряк.

Указ Президента України з 10-го грудня 1994 року про ліквідацію Українського Кредитового Фонду С. Буряк назвав „юридично необґрунтованим“, оскільки на ньому не було візи юридичного відділу. „Є лише одна людина, яка без візи юридичного відділу може підписати такий указ. Це — голова Адміністрації Президента Дмитро Табачник“, — вважає С. Буряк. Він застерігає, що згаданий указ Президента може мати значні фінансові наслідки бо ліквідаційна комісія, яка стала правонаступницею Українського Кредитового Фонду, вже отримала вимогу від американської компанії Параґон траст сплатити 2.275 біл. дол. відшкодувань у наслідок ліквідацією Українського Кредитового Фонду. Англійська фірма Спенсер Геммонд вимагає конпенсації в сумі 150.4 міл. дол.

За твердженням С. Буряка, „саме з подіями довкруг закриття УКФ пов'язана вимога Світового банку ратифікувати у Верховній Раді угоду між українським урядом та Світовим банком про надання Україні регабілітаційної позики в сумі 500 міл. дол. „Від інших країн цього не вимагалося, Україні не довіряють“, — сказав О. Буряк.

В американській ґалерії відбудеться виставка картин Х. Сай

Ню Йорк. — Тут в мистецькій ґалерії „Лоббі“ 31, 52-га вулиця захід, відбудеться виставка абстрактних картин молодої української мисткині Христини Сай під назвою „Алеґорії“. Виставка буде проходити від 6-го лютого до 3-го березня, а відкриття заплянуване на 6-го лютого від год. 6-ої до 8:30 вечора.

Ґалерія „Лоббі“ постала в 1989 році за підтримкою культурних американських установ цієї престижевої дільниці Ню Йорку. Річно там відбувається пересічно 12 вистав різних мистців.

Х. Сай виробила вже собі ім'я серед американських мистецьких кіл виставами своїх абстрактних ікон та інших картин в Ню Йорку, Вашінґтон, Принстоні і в Торонто, Канада. Як писала про її творчість мистецтвознавець проф. Дарія Даревич: „Карини Х. Сай показують візантійські ікони через призму сучасного ґеометричного абстракту“.

Насправді вони збуджують уяву у глядачів своїм різноманітним кольором, ритмом і зовсім особливим бажанням глядачів через них з різними почуваннями.

Картинна ґалерія „Лоббі“ є відкрита сім днів у тижні від 8-ої ранку до 8-ої вечора.

В АМЕРИЦІ

У НЕДІЛЮ, 29-ГО СІЧНЯ, у пополудневих годинах більшість жителів Америки були на кілька годин виключені з нормального трибу життя, бо того дня у Маямі відбувалися XXIX змагання за чемпіонат американської футбольної ліґи.Дружини які дійшли до фіналів це — „Сан Франсіско 49“ і „Чарджерс“ з Сан Дієґо, обидві з Каліфорнії. Серед болільників американського футболу, ще перед початком змагань дружина з Сан Франсіско була сильно фаворизована. Тому й не диво, що ентузіясти згаданої дружини вийшли дещо поза рамки приличности радіючи перемогою своїх улюбленців, які побідили своїх суперників вислідом 49 до 26.

УВЕДЕНІ В ЖИТТЯ в 1973 році закони гострих кар для наркоманів і торгівців наркотиками у нюйоркському стейті стали також і причиною великого збільшення тюремного населенна, що в свою чергу значно збільшило кошти утримування в'язниць та стало одним із головних видатків стейтових фоднів. Не зважаючи на те, що згадані закони були гостро критиковані, то намагання їх відкинути чи змінити були марними. Коли до цього брався губернатор-демократ Маріо Квомо, то республіканській більшості в стейтовому сенаті завжди вдавалося цьому перешкодити. Тепер коли губернатором Ню Йорку став республіканець Джордж Патакі та натякнув минулого тижня про можливість зміни, члени цього ж таки сенату заявили свою готовість підтримати можливі зміни.

КОЛИ НА ПОЧАТКУ СІЧНЯ президент Билл Клінтон вирішив, що ЗСА повинні допомогти Мехіко у їхній економічно-фінансовій кризі, то його арґументом була справа можливости втрати сотень місць праці для американських робітників. Одначе з дня на день можливість схвалення такої допомоги для Мехіко меншає. Діло не в тому, що конґресменів не турбують можливі наслідки на американську економіку, тут ідеться про те, що багато з них переконані, що запропонована Президентом 40 біл. дол. допомога у формі позичкових ґарантій не врятує Мехіко. Вони радше уважають, що це буде порятунок для американських фінансистів, які вклали великі суми гроша у Мехіко, розраховуючи на певний зарібок.

НА РІЧНИХ ЗБОРАХ Крайової спілки губернаторів у неділю, 29-го січня, у Вашінґтоні панувала загально бадьора та життєрадісна атмосфера. Бо як підтверджувала велика кількість присутніх, стейтові губернатори останнім часом набрали вагомости - Конґрес звертає увагу на їхні поради та вимоги, а крім того пропаґує справу надання більших прав стейтам. Все це віщує кращу майбутність для керівників стейтів, але час до часу виникає не надто радісна можливість, що з наданням більших прав Конґрес перенесе й більше відповідальностей на стейтові леґіслятури. Крім того турбує губернаторів і те, що Конґрес зі спробою балянсувати державний бюджет зменшить дотації стейтам для потреб освіти, охорони здоров'я та допомоги потребуючим.

МУЗЕЙ В НОВОМУ БУДИНКУ

Управа Українського Національного Музею в Чикаґо з приємністю повідомляє шановних жертводавців, членство і прихильників музейної справи, видавництва та ширшу громадськість, що після ґрунтовного ремонту закупленого будинку та перевезення музейного інвентаря зі старого до відновленого будинку, від січня 1995 року урядування відбувається під новою адресою: Ukrainian National Museum, 721 N. Oakley Blvd., Chicago, Ill. 60612; tel.: (312) 421-8020.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

28-ий додаток до Конституції

26-го січня ц. р. Палата Репрезентантів у Вашінґтоні схвалила 420 голосами проти 132-ох текст нового, 28-го з черги додатку до конституції. Текст короткий: не вільно видаткувати більше, ніж є прибутків. Це злагіднений компромісовий текст, бо первісний був гостріший і виразніший — говорилося там виразно, що не вільно накладати нових податків для зрівноваження дефіциту державного бюджету. Схвалений Палатою Репрезентантів текст іде на схвалення до Сенату. Якщо Сенат змінив би у дечому той текст і загострив його, — він вернеться назад до Палати Репрезентантів для узгіднення, але процедуральний хід — справа другорядна. Те саме стосується конечности, щоб той додаток став обов'язковим: для цього треба, щоб схвалили його дві третини всіх 50-ти стейтів. Коли від останніх листопадових виборів значно зросла кількість стейтів з республіканськими губернаторами — нема сумніву, що той додаток буде схвалений.

Це вперше в історії Америки такий виразний удар по Демократичній партії. Бо вона здобула собі славу не тільки як партія народу, але і партія видатківців. Щоб поширити свої впливи і популярність у суспільстві, Демократична партія, будучи при владі, схвалювала різні добрі і корисні проєкти, які, проте, спричинювали дефіцит державного бюджету, що його латалося новими податками. 28-ий додаток до Конституції забороняє це. Схвалення тексту нового конституційного додатку не потребує підпису Президента і вся процедура того додатку відбувається поза компетенцією Президента.

Доводиться повторити сказане вже на цьому місці, що між Конґресом з його республіканською більшістю і демократичним президентом Биллом Клінтоном розпочалася гра, якої історія Америки дотепер не знала. Обидві сторони нібито виявляють готовість до співпраці, себто компромісового вирішування всіх актуальних справ. Насправді республіканський Конґрес дбатиме, щоб не зростала популярність Президента і щоб він не мав ніяких шансів виграти у президентських виборах 1996 року. Зменшення кількости безробітних і загальний добрий стан американської економіки — це вода на млин Клінтона, він може орудувати цифрами безробітних з-перед двох років, як теж цифрами закордонної торгівлі, і трудно буде переконати пересічного американського громадянина, що це не заслуга Клінтона, а економічної коньюнктури. Вирішальною, мабуть, буде гра довкола нового державного бюджету. Невідомо теж, чи вирине проблема реформи існуючої в Америці охорони здоров'я. Це було головне гасло Демократичної партії під кінець президентури Джорджа Буша. Клінтон програв ту справу з власної вини, доручивши своїй дружині Гілларі виготовити проєкт реформи. Програв, бо демократи зголосили кілька проєктів, з яких кожний вимагав буквально трильйонів долярів для реалізації і саме тоді демократичний Конґрес не зважився продовжувати дебати над отими проєктами, які налякали широкі кола американського суспільства. Теперішній Конґрес прагне змінити схвалений вже за президентури Клінтона закон про боротьбу зі злочинством, загостривши кару за різні злочини, зниженням віку малолітніх злочинців, що їх судять як повнолітніх, та з введенням кари смерти за різні докладно визначені злочини. Цікаво, чи Клінтон підпише такий законопроєкт, якщо він перейшов би голосами республіканської більшости. Це все проясниться до вчасного літа наступного року, бо хоч вибори відбуваються в листопаді, президентські вибори насправді стають в Америці актуальними вже на кілька місяців раніше.

Якщо буде схвалений цей додаток до Конституції, то це буде 28 з черги впродовж 203-річного існування американської Конституції.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Мирослав Семчишин

ПРИМАРА РОЗКОЛУ УКРАЇНИ

II

„Враховуючи, що вислід опитування населення, проведений 27-го березня 1994 року, показав, що 90 відс. мешканців области висловились за введення російської мови як офіційної на території області, Обласна Рада вирішила: нарівні з державною мовою надати російській мові статус офіціяльної мови на території области. Признати на території мовою діловедення і документації російську мову, нарівні з державною. У вищих і середніх спеціяльних учбових закладах вступні іспити проводити російською або українською мовою за вибором абітурієнтів.

П. А. Кулін, голова Обласної Ради".

В листі, долученому до цієї копії, читаємо: „Гірко писати, сльози навертаються на очі. Кілька місяців ми пережили велике спустошення наших справ і намірів — відродити гідно нашу мову, освіту. Тепер українське шкільництво заморожене владними обласними структурами. Опитування про „двоязичіє" — це черговий обман (документ висилаю Вам). Він відповідає на багато запитань. Не все тепер залежить від нашого бажання і волі навіть освітніх органів... Підручники, які Ви закупили, лежать до певного часу, ми не втрачаємо надії і робимо все, що можемо. А українських кляс не дозволили. Закони ми знаємо, але вони не в наших руках... Книжки Вашої останньої посилки надзвичайно потрібні і вони роблять свою роботу".

В іншому листі від Всеукраїнського Т-ва „Просвіта" ім. Шевченка з Миколаєва (Миколаївської области) з 12 вересня читаємо:

„Кілька слів про наші першочергові завдання. Перше — це боротись проти наміру Президента України надати російській мові статус офіційної мови, тобто державної; по суті, якщо б таке сталося, це було б нокавтичним ударом по відродженні української мови і самого українського народу. Друге — це боротися за об'єднання національно-демократичних партій чи організацій в одну потужну партію. Без такого об'єднання наше майбутнє виглядає дуже проблематично... Ще раз дякуємо за допомогу".

У повідомленні з Донецького („Свобода", ч. 7, 1995) голова Українського Т-ва „Просвіта", відомий вчений і діяч Павло Мовчан, виступаючи на зборах виїзної сесії Товариства, ствердив: „Поки безкарно триватиме антидержавна, антиукраїнська діяльність високих державних діячів, доки не виконуватиметься законів України, доти існує загроза самій українській державі і нації".

А врешті ще один знаменний документ: це різкий і при цьому драматичний протест учасників науково-практичної конференції, що відбулася у Черкасах. На вістку про те, що Президент таки не відступив від свого зловісного пляну і вже доручив членам комісії своєї адміністрації розробити новий варіянт про державну мову, конференція ствердила, що проєкт закону приведе до дальшої русифікації українського народу; що до нуля впав випуск україномовної книги (підручників для шкіл, словників тощо); що різко зменшився тираж українських книжок, а ростуть тиражі російськомовної літератури і газет, якими завалені всі книгарні і кіоски.

„Чому ви, — читаємо у Зверненні, — як Президент — не хочете бачити цього ще небувалого досі упослідження української мови, культури і цього нищення на четвертому році української державности?

Після Ваших, пане Президенте, необачних заяв про намір надати російській мові статус офіційної, на заводах, підприємствах, в державних установах відмовляються виконувати діючий закон про мови, а вся документація проводиться російською мовою. Складається враження, що українська держава не є українською, а є мачухою для України. Ця держава турбується в першу чергу про мову сусідньої держави, яка і без Вашої підтримки успішно розвивається...

Ваші наміри є духовою аґресією проти українського народу, проти самої України... Висловлюємо свій різкий протест і закликаємо Вас: станьте нарешті Президентом всієї України, не доводьте нашу страждальну Україну до ще більшого непоправного лиха" („Літературна Україна", ч. 1,1995).

Якщо б запроєктовані Кучмою зміни чи доповнення до існуючого закону з 1989 року про мови (і так доволі кволого і не зовсім задовільного для відродженої України) був прийнятий Верховною Радою (в що тяжко повірити), тоді, за словами Звернення СПУ, це приведе до посилення конфронтації, міжнаціональної напруги, активізації антидержавних, антиукраїнських сил, до розколу України за національно-мовною ознакою.

Д-р Юліян Мовчан

75-РІЧЧЯ Д-РА Р. КУХАРА ТА ЙОГО НОВА КНИЖКА

II

„Січ" стала значною мірою й духовим помостом між представниками східніх і за-хідніх земель України. У її порогах часто гостювали такі передові громадяни, як Володимир Антонович, Наталія Кобринська, Олена Пчілка, Леся Українка, Іван Франко, Ольга Кобилянська, Василь Стефаник, Михайло Грушевський, Євген Петрушевич, Кость Левицький та багато інших провідних земляків" (стор. 10).

Треба мати на увазі, що важливим фактором для створення Віденської „Січі" було відновлення й поширення конституційних свобід у Відні 1867 р. Коли в листопаді того ж року появився закон про дозвіл на утворення товариств, українські народовецькі студенти зразу приступили до організації академічного товариства під назвою „Січ". „Прохання прийняти статут товариства до віденського уряду внесено в грудні 1867 р., а вслід за його затвердженням 2-го січня, наступило історичне оснування Академічного Товариства „Січ" на головних установчих зборах січовиків 9 січня 1868 року", читаємо в книзі на стор. 23. Першим головою „Січі" було обрано Анатоля Вахнянина, який був одним з найактивніших провідників організаційного життя в Західній Україні.

Потім, починаючи від 1868 року і кінчаючи 1947 роком, серед голів „Січі" бачимо імена таких визначних і відомих наших діячів, як д-р Юліян Целевич, проф. д-р Іван Пулюй (винахідник Х-проміння), д-р Іван Горбачевський (австрійський міністер охорони здоров'я), д-р Іван Куровець, д-р Володимир Старосольський, Остап Терлецький, Іван Семанюк (М. Черемшина), д-р Зенон Кузеля, Осип Назарук, Мирон Дольницький, Зенон Дольницький та інші. Вже тільки по цих іменах можна судити, якою була і що робила Віденська „Січ".

Але впродовж десятків років свого існування „Січ" не раз зазнавала серйозних криз або необґрунтованих обвинувачень, які загрожували її існуванню. З книги довідуємося, що одного з найважчих ударів „Січ" зазнала на початку 1893 року. „На товариство, — читаємо в книзі, — кинули підозру, що деякі його члени були учасниками демонстрації проти митрополита Сембратовича на віденському північному вокзалі. Це обвинувачення набрало настільки широкого розголосу, що управою „Січі" зацікавився сам цісар Франц Йосиф. Це довело до того, що 15-го червня 1893 року віденська поліція наказом з 27-го червня заборонила дальше існування „Січі". Але управа „Січі" не здавалася: вона внесла відклик проти необґрунтованого поліційного розпорядку і тому завдяки заходам наших парляментарних послів, зокрема Юліяна Романчука та д-ра Теофіля Окуневського, поліційний розпорядок був уневажнений. Після піврічної примусової перерви, „Січ" знову відновила свою діяльність 31-го грудня 1893 року.

Чимало клопотів Віденська „Січ" мала із москвофілами, які були проти права українського народу на незалежну українську державу. Дійшло до того, що „Січ" заборонила вступ москвофілам до своєї домівки.

(Закінчення буде)

Марія Храплива

РЕСПУБЛІКИ СЕРЕДНЬОЇ АЗІЇ В ПОШУКАХ ІДЕНТИЧНОСТИ

I

Після розпаду Совєтського Союзу п'ять совєтських республік Середньої Азії — Казахстан, Туркменістан, Узбекістан, Киргизстан і Таджикістан — проголосили незалежність у серпні 1991 року. Територіяльно це найбільша втрата для Росії, з населенням 50 мільйонів. Розташовані ці республіки між Росією, Китаєм, Афганістаном, Іраном та Каспійським морем, на перехресті старинних „шовкових шляхів", куди проходила торгівля, що єднала арабську, орієнтальну і европейські цивілізації. У своїй ранній історії, яка датується дві тисячі літ, народи Середньої Азії — це кочові племена, завойовані арабами, монголами — ордою Джінгіс хана і турками. Росіяни почали появлятися під кінець XIX століття, коли творилася царська імперія. У двадцятих роках цього століття експансивна Совєтська імперія зовсім їх поглинула. Сталін поділив той край за назвами місцевих племен: узбеків, киргизів, туркменів, казахів і таджиків. Кордони, однак, не є точні. В безмежні простори Середньої Азії Сталін засилав „ворогів народу", заможних селян, німців, татар, українців і підозрілих йому людей. Управління і провід був у руках росіян і відданих їм місцевих служителів-комуністів. Культурна спадщина автохтонного населення — це іслям і Азія з притаманною їй ментальністю. Їхні мови й культура не плекані, а релігія й національна свідомість придушені комунізмом, як ворожі й протидержавні прояви.

Це вперше в історії ті країни вийшли на світову арену як незалежні держави. З тим прийшло і пробудження — бажання знайти своє місце серед інших народів, шукання спадщини, свідомости і того, що творить їх окремішність. Почуття самозбереження, плекання своєї мови й народної культури — це чинники, які напевно будуть розвиватися у процесі будови націй. Для тих народів настав час формувати свою державну політику й господарку на користь власних інтересів.

Покищо, однак, ті держави потребують близьких економічних і торговельних відносин з Росією і не є в їх інтересі міґрація місцевих росіян в Росію, бо це спричинило б брак керівників і професійного персоналу, яких не можна тепер заступити.

Населення відносно освічене, є свої науковці й інженери і навіть бюрократи — залишки комуністичної спадщини. Землі багаті на поклади різних копалин, головно на нафту, ґаз і золото, що запевняє економічний ріст і добробут.

Але комуністичний експеримент дозволяв лише на продукцію, пов'язану з іншими центрами, наприклад, нафту, видобуту в Казахстані та Туркменістані, вивозили до рафінерій у Росії, бавовну вирощував Узбекістан, а пряли її фабрики знову ж у Росії. 70 літ такої системи вдарило тепер сильно по державній господарці тих країн і спричинило економічний шок і застій. Брак фабрик, зокрема для продукції речей щоденного вжитку, нема запасних частин для моторів, автобуси валяються ненаправлені, нема ліків ні іншого постачання, яке колись спроваджували з Росії. Залежність від Росії у торгівлі мусить далі існувати і перехід на ринкову економіку не буде такий простий. Існує теж інфляція та низький життєвий рівень. Бракує знавців військової галузі.

Залишки централізованої економіки є катастрофічні під екологічним оглядом. Індустріяльне і хемічне забруднення довкілля, недостатньо очищена питна вода спричиняють недуги серед населення. Аральське море, колись джерело рибного промислу та водної комунікації, висихає через відведення води в його двох притоках для наводнювання плянтацій бавовни. Колишні портові міста Аралу тепер віддалені десятки кілометрів від води, а висохле дно моря зяє застряглими на мілині кораблями і соляним невжитком. Води рік, яких є обмаль, теж забруднені хемічними добривами, змиваними дощами у їхні русла.

Колоніяльний інстинкт Росії намагається відновити свою імперію, покищо під „невинною" покришкою Співдружности Незалежних Держав (СНД). Багаті держави Азії — Японія, Південна Корея — бачать у тих нових державах великий потенціял і майбутніх своїх партнерів для торгівлі та виділяють їм, в заміну за їхню сировину, свої інвестиції і поміч у розбудові техніки. Торгівля вже нав'язується теж зі сусідніми державами Іраном, Афганістаном, Пакістаном і Туреччиною, з якими єднає їх теж іслямське братерство. Можна сказати, що існує певна конкуренція між державами Азії та Америкою і Західньою Европою за торговельні зв'язки і контракти з новими державами. Світовий Банк постачає фінансову допомогу, а Америка вишколює фахівців для ведення ринкової економіки й державного управління на демократичний лад.

Провід тих нових держав є в руках колишніх совєтських технократів і комуністичних верховодів, які, однак, провадять політику по можності незалежну від Росії, нав'язують співпрацю з державами з-поза СНД, але й не провокують Росії, уникаючи її інтервенції. Не так сталося у Таджикістані, де громадянська війна, яку провокувала і підтримувала Росія, дала шанс російським військам відійти і закріпити там свою присутність. З незалежности тої держави вже ніщо не лишилося.

КАЗАХСТАН

Територія — 1,049,200 кв. миль (4.5 раза більша, ніж України), населення 17 мільйонів, у тому числі 41.9% казахів, 37% росіян, 5.3% (896 тисяч) українців, 4.7% німців, 2.1% узбеків, 2% татарів і 7% інших національностей. Столиця — Алмати (колишня Алма-Ата) налічує 1,108,000 мешканців. Президент Нурсултан Назарбаєв має сильну владу і є добрим політиком. Він поступово творить державу на засадах демократії, етнічної стабільности та ринкової економіки. Назарбаєв не уступає перед намаганнями росіян, які творять більшість у північній частині Казахстану, надати їм подвійне громадянство і створити вільну економічну зону з Росією. Інфляцію вдалося знизити і при помочі Валютного Фонду визволитися від зони рубля і впровадити власну валюту — тенґе. Росії тяжко погодитися з тим, що не вона, а автохтони володіють тепер багатствами, які колись вона присвоїла собі, і в різний спосіб вмішується в їхні справи. Вона вимагає 40% від доходу за нафту, яку Казахстан транспортує через територію Росії на Захід.

А багатства Казахстану є величезні. Найбільші нафтові поля у колишньому Союзі, які тепер розбудовуються за іноземні гроші, ґаз, золото і руди міді, нікелю, свинцю, заліза, манґану, алюмінію та інших металів. До якої міри плянова економіка інтеґрувала колишні республіки в централізовану совєтську економіку, показує наочно приклад з нафтою. У північно-західній частині Казахстану є величезні поклади нафти. Ту нафту транспортували рурами на північ до Росії і там її рафінували. А для Казахстану і його потреб імпортували нафту рурами з Росії до східньої частини Казахстану і там її рафінували. Довжина кордонів з Росією — три тисячі миль, і нема в Казахстані на таку віддаль получення рурами між західніми районами, де видобувають нафту, і східніми, де її рафінують. Посовєтські заводи важкої промисловости, головно військової, треба тепер перебудовувати для легкої промисловости. З приватизацією уряд дуже обережний, бо приватизована земля опинилася б швидко в руках росіян. Індустріяльні об'єкти також не є приватизовані.

(Продовження буде)

Світлана Кузьменко

Журнал „Українка в Світі"

Серед жіночих журналів в українській діяспорі, я беру слово „жіночих" у лапки, бо їхні автори й читачі не тільки жінки, окреме місце займає журнал-квартальник „Українка в Світі". „Українка в Світі" — це орган СФУЖО (Світової Федерації Українських Жіночих Організацій), до якої входять 22 жіночі організації в діяспорі. З 1963 до 1984 року „Українка в Світі" була бюлетенем, який висвітлював працю жіночих організацій, що входять до Федерації. З 1984 року бюлетень перетворюється на журнал-квартальник. І хоч журнал й далі віддзеркалює діяльність організацій у СФУЖО, він розширює свою тематику.

В „Українці в Світі" появляються статті про видатних чи відомих українських жінок у минулому й сучасному. На сторінках журналу ми читаємо про наших учасниць Визвольних змагань, як от у передруці архівних записок Антона Кущинського й ін. Наталя Пазуняк пише про учасницю руху опору в Україні Оксану Мешко й інші статті. Христя Навроцька знайомить читачів, чи декому тільки пригадує, про письменницю, педагога, в'язня більшовицьких ҐУЛаґів Ольгу Дучимінську. В журналі з'являється низка матеріялів, що мають живий зв'язок з сучасною Україною, а серед них статті Надії Світличної, Ніни Караванської, Ірини Сеник, Ганни Михайленко, Оксани Сапеляк й ін. Про наші зв'язки з чужинецьким світом, зокрема на форумі ООН, інформують у своїх статтях Дора Рак, Лідія Гладка, Олена Процюк, Ірина Куровицька, Оля Ставнича, Марта Трофименко. Ірина Вжесневська, активна громадська діячка, зокрема в праці жіночого руху, та меценатка багатьох проєктів у цій праці, інтерпретує в журналі річні гасла СФУЖО. Інформативні й цікаві статті також й інших авторок в „Українці в Світі" — Ірени Книш, Іроїди Винницької, Лідії Бурачинської, Наталії Даниленко, Ганни Черінь, Лесі Храпливої-Щур, Софії Наумович, Оксани Керч, Ніни Марченко, Марти Богачевської, Ольги Мак, Наталі Чапленко, Любови Дражевської, Олександри Копач, Іванни Зельської й ін.

На сторінках „Українки в Світі" знаходимо статті про харитативну працю в українській громаді та заклик до неї, як от у статтях про діяльність групи „Приятелі дітей", яку заснувала й очолює Руслана Вжесневська, Фонду Чорнобиля й ін.

Відколи Україна стала незалежною державою, в „Українці в Світі" стали з'являтися статті авторів з України. Письменниця й перекладачка художніх творів із чужих мов Галина Кирпа пише про мистців-жінок в Україні — Катерину Білокур та Людмилу Задорожну. Зі статті „Вишниха" Оксани Кобилецької довідуємося про долю Варвари Маслюченко — дружини відомого українського гумориста Остапа Вишні. Уривки з праці науковця Миколи Жулинського знайомлять нас із долею Галини Коваленко — дружини Євгена Плужника, Тетяна Арсеєнко та Галина Дідківська з Національної бібліотеки при Академії Наук України інформують про Національну бібліотеку, її діяльність. Зустрічаємо в журналі статті й інших авторок з України — М. Кученко, Надії Самуляк, В. Єщенко, В. Стешенко, Михайлини Коцюбинської й ін. В журналі були надруковані історично-символістична новеля „Сон, якому дві тисячі років" Лесі Гончар, яка одержала першу нагороду на 23-му конкурсі СФУЖО, добірка віршів молоденької талановитої поетеси, перекладачки й малярки Оляни Рути, з передмовою про авторку, а також інтерв'ю редактора журналу з громадськими діячками в Україні — д-ром Оксаною Ганич з Ужгороду, Атеною Пашко, Стефанією Шабатурою й ін.

Участь у журналі також беруть автори з Чехії, Польщі, Німеччини, Австрії, Франції й інших країн, де живуть зорганізовані жіночі громади.

Журнали двох останніх років відкриваються передовою Оксани Бризгун-Соколик — енерґійної, діяльної, з винятковими організаційними здібностями, талановитого промовця, теперішньої голови СФУЖО, яка два роки тому перебрала це становище від заслуженої довголітньої діячки в жіночому русі, останньо — почесної голови Федерації св.п. д-р Марії Квітковської. У своїй кожній передовій Оксана Бризгун-Соколик заторкує актуальні події в Україні чи українській діяспорі, які могли б мати вплив на працю зорганізованого жіноцтва в діяспорі, чи навпаки, дає поради, що торкаються праці всіх українських жіночих організацій, та закликає до праці для досягнення спільної мети — закріплення української незалежної держави.

Першим редактором „Українки в Світі" була активна діячка в жіночому русі, письменниця мґр Ірина Пеленська. Від 1983 року головним редактором журналу стає заслужена громадська діячка, а в тім і в жіночому русі, педагог, найдовголітніший директор найбільшої школи українознавства в діяспорі, мґр Ярослава Зорич.

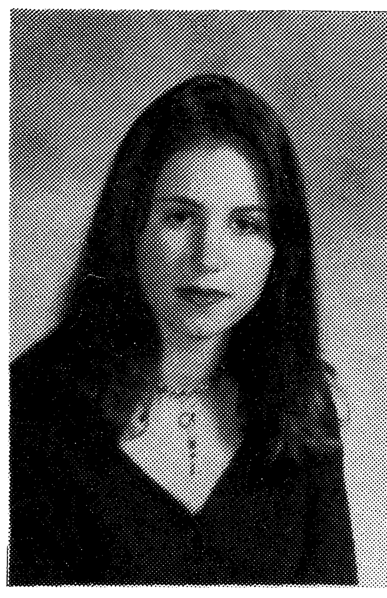
Щорічно одне число „Українки в Світі" виходить також англійською мовою. Редактором англомовного журналу є Ганна Мазуренко. Журнал призначений для інформації неукраїнськомовного читача справами України та працею СФУЖО. „Українка в Світі" отримує від своїх читачів багато добрих відгуків з діяспори й України.

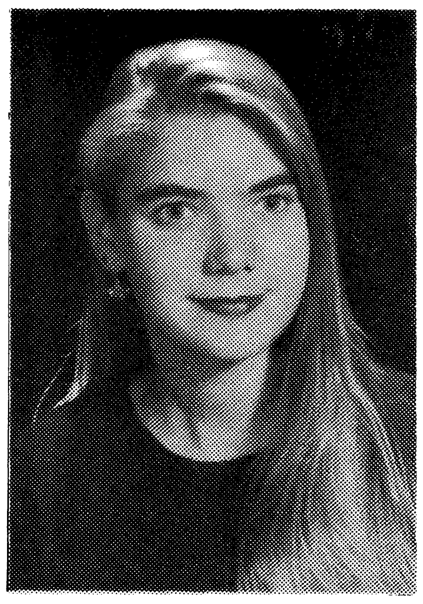
Як відомо, преса для суспільства має дуже велике значення. Вона ж інформує, вчить, впливає на свідомість окремих людей, а тим самим — і на суспільство. Журнал „Українка в Світі" допомагає скріплювати українську свідомість своїх читачів, закликає їх до кращої праці на користь назалежної України.

ДЕБЮТАНТКИ

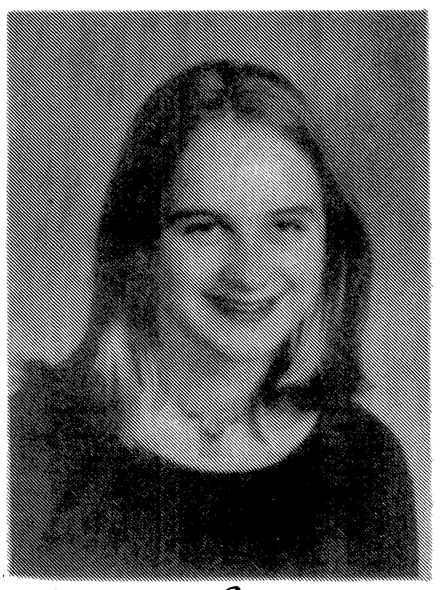
„Вечерниць Червоної Калини" в Ню Йорку

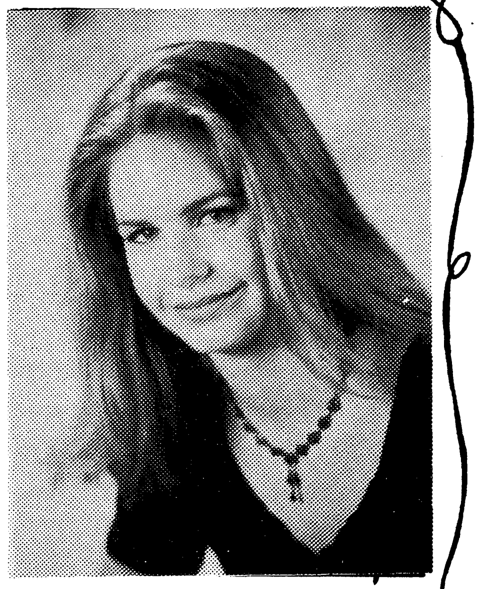
субота, 18 лютого, 1995
Marriott Glenpointe Hotel

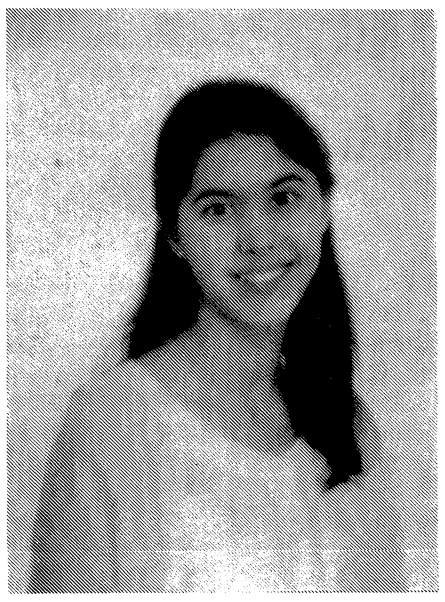

Андрея Веньгерчук

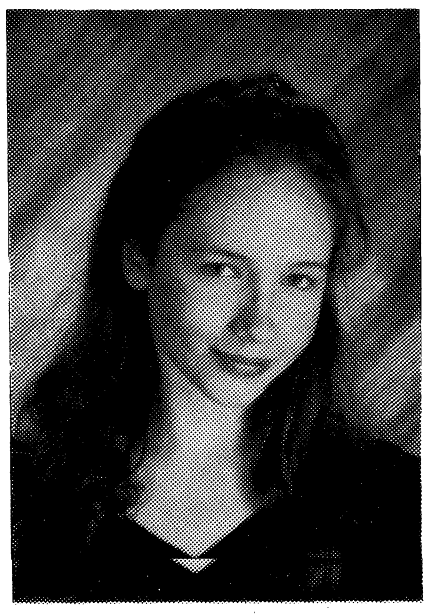

Таня Дебарі

Таля Качарай

Дарця Котлярчук

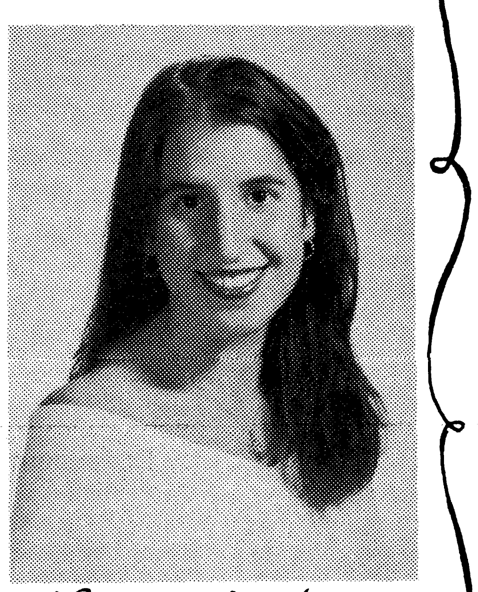

Лена Коропей

Надя Савицька

Ільона Левицька

Леся Лозова

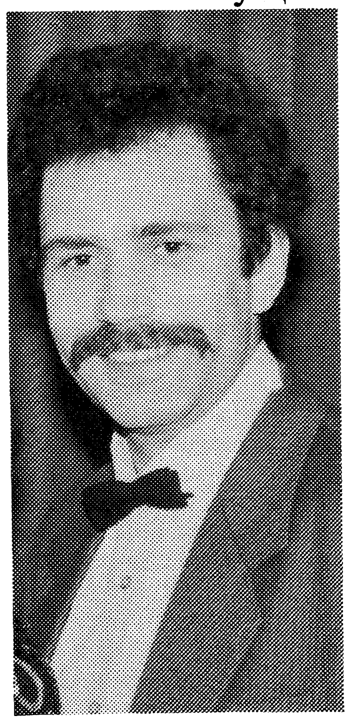

Софія Стецик

Христя Завада

Дебютантки які не надіслали знімок:
Наталка Богданович
Христя Редько

Піяніст, обдарований виконавчою інтуїцією

Д-р Тарас Філенко, піяніст і музиколог з Києва, звертає на себе щораз більшу увагу українських та американських слухачів і професійних музик. Він — випускник Київської музичної школи ім. М. Лисенка та столичної консерваторії кляс фортепіяну і органу. П'ятирічним хлопцем Тарас потрапив на концерт, яким провадив Головний диригент Київської філгармонії Степан Турчак (видатний учень М. Колесси). В цьому й інших виступах С. Турчака малий Тарас пізнавав таємниці оригінального мистецького виконання, які мали великий вплив на формування його музичної фантазії. Варто згадати епізод з наймолодших літ Тараса Філенка. Коли дирigент Іван Гамкало оголосив набір до хлоп'ячого хору, малий Тарасик з'явився на прослуховування. Захоплений диригент запропонував йому взяти участь у завтрішній виставі „Отелло", якщо він зможе за такий короткий час підготувати свою партію в хорі. Тарас вивчив усе, і виступив на великій сцені, а це йому дало незвичайне почуття щастя. Відтак він брав участь у наступних виставах: „Борис Годунов", „Кармен", „Ярослав Мудрий" Г. Майбороди, та інших. Ще будучи студентом консерваторії, Тарас почав публічно виступати як із сольовими програмами так і з симфонічними оркестрами Київської та Сумської філгармоній, Дрогобицького та Уманського музичних училищ. В програмах були фортепіянові концерти Шопена, Ліста, симфонії Лесі Дичко на вірші Б. І. Антонича. З 4-го курсу Т. Філенко почав працювати у Київській консерваторії як піяніст, а згодом, після захисту дисертації, також і викладав історію української музики. Відтоді д-р Філенко гармонійно поєднує діяльність виконавця-піяніста і музиколога. Він подивляє своєю ерудицією в галузі історії, літератури, та як піяніст виявляє тонку артистичну інтуїцію.

Д-р Т. Філенко

Д-р Т. Філенко виступав у Европі, Азії, Канаді та ЗСА. Так і цього року, перебуваючи на музикологічних дослідах як стипендист фундації Фуллбрайт, він не лише вивчав архіви, працював в біб-ліотеках, писав статті, виступав з доповідями на наукових конференціях, із лекціями українською і англійською мовами перед професорами та студентами кількох університетів ЗСА і Канади, але й багато виступав як піяніст. Фортепіянова гра Тараса Філенка позначається велико-українським розмахом. Його добре вишколена техніка поєднується з природною легкістю. Інтуїтивне відчуття творчих ідей композиторів він вміє відтворити власною індивідуальністю повної могутньої стихійности. Ніжність, вдумливість, одухотворення поетичних образів — все те характеризує Т. Філенка як справжню мистецьку особистість. Він уміє передати живо і переконливо красу світової клясичної музики, і зокрема нашої української, та захоплює слухачів щирістю відтворення, надхненною емоційністю.

Для нас є цікавим і те, що Тарас Філенко продовжує свою творчість у мистецтві імпровізації, розповсюдженої в давніх часах, а тепер призабутої. Недавно в Українській Вільній Академії Наук в Ню Йорку відбулася лекція під назвою „Призабуті сторінки української музики". Це був прецікавий виклад, між іншим, про інструменти в прадавніх часах України. Тарас Філенко виконував українські твори на фортепіяні, доказуючи, які вони вартісні, якщо знати, як їх треба виконувати. Заповіджена співачка з причини недуги не змогла з'явитися, тому в останню хвилину співак з Києва (із публіки) погодився заспівати українські пісні. Звучний баритон під акомпаніямент Т. Філенка доповнив концертову програму вдалими піснями, без попередньої проби. І тут показався Тарас Філенко знаменитим акомпаніятором. Багатогранність таланту д-ра Тараса Філенка, його любов і завзята праця в ім'я української культури — все те наповнює наші серця гордістю. Бажаємо молодому Тарасові, піяністові і музикологові з Києва, дальших успіхів у необхідній нам і важливій праці для української музичної культури.

Дарія Гординська-Каранович

ЧОРНОБИЛЬ. — Архітекти Київського Інституту „Енергопроєкт" Олександер Гаврилко і Валентин Гопкало працюють над проєктом відновлення та реконструкції міста Чорнобиля. Як відомо, Чорнобиль і територія навколо нього тепер називається „Зоною відчуження". Але в цій зоні працюють люди. Начальник адміністрації „Зони відчуження" Володимир Холоша повідомив, що фахівці розпочали інвентаризацію всього фонду Чорнобиля, а це — 120 висотних будинків і 1,800 приватних одноповерхових. Вивчивши щільність забруднення і стан будинків, фахівці визначать місця для майбутнього компактного проживання працівників „Зони відчуження", в тому числі з Прип'яті і Зеленого Мису. Передбачається також відновити в Чорнобилі деякі промислові підприємства для виробництва продукції, необхідної для ліквідації наслідків катастрофи.

КИЇВ. — Прем'єр-міністер України Віталій Масол на запитання чи не збирається він зрезигнувати зі своєї посади відповів: „Я цілком нормально ставлюся до морального тиску і вимог зрезигнувати. Це свідчить, на мою думку, що є люди, які зацікавлені у моїй резигнації". Коментуючи заяву Президента України в Житомирі, що „найвищі урядовці надають комерційним структурам усі можливості для збагачення", В. Масол зауважив: „Комерційні структури у нас процвітали завжди, але Урядом у нас керує Президент".

ПЕРЕБУВАЮЧИ У ПНОМ ПЕНҐУ, столиці Камбоджі, заступник секретаря Державного департаменту Строб Толбатт натякнув на те, що ЗСА застановляються над можливістю зброєю допомогти Камбоджі у боротьбі зі заколотниками „Хмер Руж". Одначе передумовою такої допомоги є вимога переорганізувати теперішню, в більшості запродану та лакому на підкупство, армію. Тепер ЗСА видають мільйони долярів на різнородні програми допомоги урядові Камбоджі, висилаючи також туди військових експертів для вишколу їхніх військовиків, щоб ці останні вміли використовувати та правильно застосовувати майбутню допомогу.

✝

Ділимося сумною вісткою, що 29-го січня 1995 р. у Воррен, Миш., по короткій недузі упокоївся в Бозі на 82-му році життя наш найдорожчий МУЖ і ШВАГЕР

бл. п.
мгр
ЮЛІЯН КІНАЛЬ

уродженець Брідщини, абсольвент Брідської гімназії і правничого факультету Львівського Університету.

ПОХОРОНИ відбудуться 1-го лютого 1995-го року із церкви св. Йосафата у Воррені, Миш. на цвинтар св. Гробу.

У глибокому смутку:
дружина — ОЛЬГА (КОРДУБА) КІНАЛЬ
швагер — ЕВГЕН КОРДУБА з дружиною ЗІРОЮ
родини — ІГОР і ЗІРКА КОЗАК
— КОРНЕЛЬ і ІРИНА СЕНИК
— БОГДАН і СВІТЛЯНА КОРДУБА
— ВОЛОДИМИР і ЛІДА ТОМИН
ближча і дальша родина в ЗСА.

✝

В невимовному смутку повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що в неділю 29-го січня відійшов від нас у вічність наш найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДО й ПРАДІДО

бл. п.
ВОЛОДИМИР БАРБАДИН

нар. в Україні 18-го квітня 1921 р.

Залишив у глибокому смутку:
дружину — АННУ
доньки — РОЗАЛІЮ ШЕРМАН з мужем ФРЕДРИКОМ й дітьми КАТЕРИНОЮ, АНДРЕЄЮ і ЛІЛЯНОЮ й внучка ІВАСЯ
— МАРІЮ МІЛЄР з мужем АНТОНІЄМ й дітьми ХРИСТИНОЮ, ЛЮЛЯЮ, АНТОНІЄМ, САБРІНОЮ
внучки — ХРИСТИНУ БИЦ з мужем
— ГАННЮ МЕК НЕЛІ з чоловіком ПАТРИКОМ і дітьми СТЕФАНІЄЮ, ПЕТРИКОМ і ЙОСИФОМ
сина — ІВАНА з дружиною ІВАНКОЮ
сестру — ІРИНУ ШУМАНСЬКУ з родиною на Україні
брата — ПЕТРА БАРБАДИНА з родиною на Україні
та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Австралії, й Україні.

ПАНАХИДА — середа 1-го лютого 1995 р. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин 1600, Stuyvesant Ave, Union, N.J.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в четвер 2-го лютого о год. 10-ій ранку в церкві св. Івана Хрестителя — Нюарк, Н.Дж., а відтак на Український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 435 відділу

З днем 1-го лютого 1995 року 435-ий Відділ злучиться з Відділом 214-им, якого секретарем є **АННА ТВАРДОВСЬКА**. Просимо членів 435 Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечення до секретаря 214-го Відділу на адресу:

Anna Twardowska
943 Garden St.
Union, NJ 07083
(908) 688-8323

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 460-го ВІДДІЛУ у Лондон, Онт.

Всі фінансові та інформаційні справи, зв'язані з забезпеченням будуть тимчасово полагоджені головною канцелярією УНС.

UNA Home Office
P.O.Box 17A
30 Montgomery St.
Jersey City, NJ 07303
(201) 451-2200

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 341-го Відділу у Виндсор, Онт.

Загальні збори 341 Відділу відбудуться 12-го лютого о год. 2-ій по пол. в „Federation Hall", 1033 вулиця Отава, Віндсор, Онтаріо. Просимо всіх членів взяти участь.

В.Літинський, секретар

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 334 Відділу

З днем 1-го лютого 1995 року 334 Відділ злучиться з Відділом 358, якого секретарем є д-р **З.М. ГОЛУБЕЦЬ**. Просимо членів 334 Відділу звертатися у всіх справах плачення вкладок та забезпечення до секретаря 358 на адресу:

Dr. Z.M. Holubec
5691 State Rd.
Suite B
Parma, OH 44134
(216) 888-9995

Вийшла дитяча книжечка „Зимові радощі"

У В-ві „Хвилі Дністра" в Клівленді, Огайо, що його власником є Василь Їльчишин появилася книжечка для дітей авторки Марії Підгір'янки з віршами та кольоровими ілюстраціями мистецького виконання Ольвіна Владики.

Книжечка має 36- сторінок з 32-ма кольоровими ілюстраціями плюс обкладинка, під заголовком „Зимові радощі". Книжечка має вісім розділів: Розмова Ганнусі з Морозом, Зимові радощі I, Зимові радощі II, Баба Завірюха, Кряче галка, Снігова баба, На лижах і Сніжний пух. Ціна книжечки у м'якій обкладинці 7.50 дол. за примірник, у твердій обкладинці 9.95 дол. Книжки можна набувати в усіх українських крамницях, або у В-ві „Хвилі Дністра". Адреса: Dnister Co., 4408 Bruening Drive, Parma, Ohio 44134.

За поштову пересилку слід додати 2.50 дол. за примірник, Марійка Підгір'янка народилася у прикарпатському селі Білі Ослави у родині лісничого. Виростала серед чудової карпатської природи, серед співу пташок та розкішних карпатських квітів. Вже з дитинства у неї появився великий поетичний талант. Після закінчення студій учителювала по різних прикарпатських селах. Вона незвичайно любила діти, для яких присвятила свої пісні та вірші. Її вірші друкувалися у букварях, в дитячих Хрестоматіях як також виходили окремими збірками.

Ольвін Владика народився у Львові в 1966 році. Закінчив Художнє Училище ім. Івана Труша. Львівський Державний Інститут Прикладного і Декоративного Мистецтва Факультет проєктування інтер'єру і монументального живопису. Тепер працює в Інституті Прикладного Мистецтва, на катедрі живопису.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Відгукаючися на заклик Екзекутивного Комітету УНСоюзу про зложення пожертви на видавничий фонд „Свободи" на покриття підвишки за поштову пересилку газети, ви можете свої пожертви складати у вашого секретаря відділу, або посилати прямо до адміністрації „Свободи" на адресу:

30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302

Квіти з України

Ось і зима проходить; про неї нагадують нам різдвяні гірлянди на вулицях Чикаго. Мабуть, св. Миколай прихопив із собою торбину із снігом та відімкнув двері морозові та вітрам, які танцювали метелицю під новий рік. Тримається у Чикаго гарна погода. Зрештою, її роблять такою самі люди, що серед зими можуть зігріти липневим сонцем, рясно скропити землю червневим дощем, разом з лелеками піднятися у травневу блакить, а тоді волами, запряженими у вози щастя, переїхатися зоряними дорогами незабутньої України.

Ви попадаєте у казковий світ, тісно переплетений з реаліями сьогодення, якщо завітаєте на виставку художниць із Полтавщини — Віри Кулеби та її дочки Олени Баринової. Виставка розгорнена у Культурному осередку при парафії свв. Володимира і Ольги. На паралельній вулиці знаходиться школа українознавства, „Рідна Школа". Ми щасливі від такого сусідства, бо маємо змогу познайомити наших дітей з мистцями з України. Діти з цікавістю оглядають експонати виставок. І невипраданою буде думка, що мало чим здивуєш у наш час зурбанізованих американських школярів. Генетично зв'язані з далекою для них Україною, вони відкрили для себе сторінки небаченого, створеного уявою, дивного, чарівного краю їх прадідів у картинах художниць з Полтавщини. З теплою материнською посмішкою підводила до своїх робіт господиня виставки, Віра Кулеба, учнів шостої кляси „Рідної Школи". Вона розповідала їм казку. Слухаючи її, учні переносилися у думках до теплої української хати, де живуть персонажі її творів. Вона зображує батька і матір, „як два сонця горячих", матір з дитятком на руках, з колисковою на устах. А далі — квіти і жито, лелеки і волги — мудрі, вічно живі символи нашої культури.

Діти ставили різні питання і отримували на все пояснення. Познайомилися з Оленою Бариновою, яка успадкувала від матері хист до малювання, присвятила себе малярству і теж привезла до Чикаго сонце і квіти з України.

Назви та зміст художніх полотен цієї родини самі говорять про себе. В. Кулеба дарує нам прекрасний букет, виконаний олійними фарбами: „Польові соняшники", „Квіти", „Жовті квіти", „Яскраві квіти", „Рожеві квіти". Є у неї „Наталка-Полтавка" і „Музика", „Мати-Полтавка" і „Колискова". Гимн материнству, жінці-українці звучить у творах О. Баринової. Її твори „Мати Божа", „Мати", „Материнська любов" переповнені найтеплішими почуттями до рідної неньки. Вона закохана у цей дивний світ, який надихає її до творчої праці. Треба зазначити, що Олена має представлені офорти та літографії, акварелі та олії.

На прощання юні відвідувачі побажали полтавським майстриням нових творчих успіхів та цікавих задумів. Такі зустрічі запам'ятовуються. У школі на лекції культури учні творили своє „Я". Мелянія малювала маки, Христина — соняшники, Марко — волів, а Грись шукав на карті України Полтавську область. У вікно заглядало зимове сонце, а діти малювали з уяви літо в Україні.

Над церквою свв. Володимира і Ольги лунали срібні дзвони, сплітаючи у небесний височині у високі пісні і ткали, ткали між землею і небом наше майбутнє, вплітаючи у ці прозорі гобелени розповідь про матір і доню, що малюють сонце, квіти і землю. Вони ділятьсь багатством їх світосприймання з усіма, хто любить і шанує українське мистецтво.

Марія Климчак

„Діти світла — наші діти й Святі Тайни

П'ять літ тому Сестри Служебниці Непорочної Діви Марії в Канаді представили Владиці Максимові Германюкові, тодішньому Митрополитові Канади, плян підготови нового катехизму, який, крім теологічного змісту, буде побудований на св. Письмі й Літургії, і, що найважніше, буде написаний у формі зрозумілій для менших дітей приблизно 7—9 років життя. Одержавши благословення всієї ієрархії, тодішня провінційна настоятелька Сестра Амброзія Стахів створила авторський колектив, до якого входили Сестри, які працюють в чотирьох епархіяльних катехичних центрах, і С. Марія Шевчук, довголітній дорадник релігійного виховання католицьких шкіл в Оттаві.

Катехизм, під назвою „Діти світла" вийшов 1994 року у двох осібних виданнях українською й англійською мовами. Програма включає посібник для катехитів, підручник для дітей, фонокасетку оригінальних пісень і вибраних частин із Св. Літургії та ікону Ісуса Христа-Учителя. Катехизм подає дуже основну орієнтацію для катехитів, випробовану й просту методологію, широкий вибір дитячих зайнять, оригінальні пісні пристосовані до тем лекцій і пропозиції для сімейної співучасті. Ця програма є дуже добрим приготуванням до торжественного або першого прийняття Пресвятої Євхаристії й Тайни покути, однак її можна корисно вживати і в інших роках катехизації, навіть із старшими дітьми.

Загальна мета програми: через роздумування над Тайнами Хрищення, Миропомазання, Євхаристії й Покаяння скерувати дітей до відчуття тайни любови Небесного Отця, яку Він влив у наші серця через Святого Духа; передати дітям відчуття приналежности до церковної спільноти; допомогти дітям брати активнішу участь у прийнятті Святих Тайн і в Божественній Літургії.

Програма складається з 20-ох тем-лекцій у трьох розділах. П'ять тем знаходяться у першому розділі: „Хрищення і Миропомазання"; десять тем у другому розділі: „Пресвята Євхаристія (Божественна Літургія)"; п'ять тем у третьому розділі: „Тайна Покаяння (сповідь)".

На початку є дуже змістовна передмова, по якій наступає повчання про введення до програми та детальні вказівки, як зустрічно катехита, батьків з дітьми і парохом почати рік катехитичного навчання. При кінці книжки є допоміжні додатки, вся музика, що на фонокасетці і молитви.

Цей катехизм є відмінний від інших, тим, що у ньому вповні вироблена кожна тема, так, що катехит, беручи його до рук, має перед собою готовий матеріял до навчання: що навчати, як найкраще представити це дітям, які допоміжні матеріяли вживати, готові дитячі зайняття, молитви й пісні. Дитячий підручник відмінний тим, що в ньому не лише дуже цікаві ілюстрації і вправи, але в ньому також і підсумки всіх 20-ох темлекцій так, що він може бути катехизмом для дитини.

Тому, що ця катехитична програма так старанно і детально приготована, вона скоро була прийнята в наших ціloденних католицьких школах у Канаді, в суботніх школах і школах українознавства та у парафіяльних катехитичних програмах у всіх наших епархіях в Канаді і в парафіях ЗСА. Останніми часами ця програма знайшла широке зацікавлення з боку батьків, які добачують в ній знаменитий і простий засіб до провадження своїх дітей, в їхньому духовному розвитку. Особливо в місцевостях, де немає регулярної науки катехизму, батьки, вживаючи цю програму, зможуть з легкістю і методично приготовити своїх дітей до прийняття Святих Тайн та до поглиблення релігійного знання й старших дітей, а навіть і цілої родини.

Видаючи цю програму, Сестри Служебниці не забули про потреби на Україні. Відразу призначено туди 3,500 примірників посібника для катехитів, фонокасеток та ікон. Підручник для дітей, якого потрібно у великому накладі, плянується видрукувати в Україні. Сестри дуже просять українського меценату, щоб допомогли їм з перевозом катехизмів в Україну і з покриттям коштів друку. Також просять ласкавої допомоги від наших організацій та жертвенних добродійних одиниць. З глибокою вдячністю приймуть вашу допомогу і видадуть вам посвідки для податкового уряду.

Сестри віддали свій талант і знання для наших найменших — нашої майбутности, допоможіть їм цей новий катехизм „Діти світла" доставити до всіх закутин світу, де чекають такої програми наші любі діти, наші дбайливі батьки. На днях прийшли листи зацікавлення програмою і кілька замовлень з Бразилії, Бельгії, Австралії, Англії, Польщі, Німеччини.

Цю програму можна придбати українською або англійською мовами у Сестер Служебниць — Sisters Servants of Mary Immaculate — за наступними адресами. Також і ваші ласкаві пожертви проситься туди пересилати.

Адреси: Sisters Servants of Mary Immaculate — 5 Austin Terrace, Toronto, Ontario M5R 1Y1. Tel. (416) 924-7422. Fax. (416) 928-9261.

St. Mary's Villa, 50 Table Rock Road, Sloatsburg, N.Y. 10974 0006. Tel. (914) 753-5100.

ПОСЛУГИ

НА ПРОДАЖ

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

SVOBODA
- Established 1893
- Oldest and foremost Ukrainian-language a daily in the United States
- Published daily except Sundays, Mondays and holidays

The Ukrainian Weekly
- Established 1933
- English-language weekly newspaper offering Ukrainian perspective on the news
- Published Sundays

PUBLISHED BY THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302 • (201) 434-0237

RATE CARD
BEST MEDIUM TO REACH ALL UKRAINIANS
IN THE UNITED STATES OF AMERICA AND CANADA

Advertising Contract

with "SVOBODA" — Ukrainian Daily ❑ with "The Ukrainian Weekly" ❑

1-9 ads	$12.00 per inch/Sc	Firm: ....
10 or more ads	20% discount	Address: ....
24 or more ads	25% discount	....
52 ads	30% discount	Per: ....

ADVERTISING RATES FOR "SVOBODA" — *Ukrainian Daily*

ALL ADVERTISEMENT MUST BE RECEIVED BY NOON THREE DAYS BEFORE PUBLICATION.
OBITUARIES ACCEPTED BY TELEPHONE DAILY **UNTIL 8:30 A. M.**

FULL PAGE (160") ..... $1,800.00 — QUARTER PAGE (40") $450.00
HALF PAGE (80") ..... $ 900.00 — EIGHTH PAGE (20") $230.00

1. All General Advertising — 1 inch, single column $12.00
2. Fraternal, Community and Personal Advertising — 1 inch, single column .... $ 7.50

Information on Mechanical Requirements:
a) Width of the column .... 1.75 inches
b) Length of the column .... 20 inches
c) Columns to a page 8

❖ ❖ ❖ ❖

The Ukrainian Weekly
(Published in English on Sundays)

ADVERTISING RATES FOR THE UKRAINIAN WEEKLY

ALL ADVERTISEMENT MUST BE RECEIVED ONE WEEK PRIOR TO PUBLICATION **FRIDAY NOON.**

FULL PAGE (58") ....$600.00 — QUARTER PAGE (14.5") $165.00
HALF PAGE (29") ....$310.00 — EIGHTH PAGE (7.25") .... $ 85.00
FOUR-PAGE CENTERFOLD PULLOUT $2,900.00

1. All General Advertising — 1 inch, single column $12.00
2. Fraternal and Community Advertising — 1 inch, single column .... $ 7.50

Information on Mechanical Requirements:
a) Width of the column .... 2 5/16 inches
b) Length of the column .... 14.5 inches
c) Columns to a page 4

ALL ADVERTISEMENT ARE SUBJECT TO APPROVAL

Photo reproduction:
a) single column .... $ 9.60
b) double column $12.00
c) triple column $12.40

NOTE:
1. A 50% deposit is to accompany the text of the advertisement.
2. All advertisement correspondence should be directed to Mrs. Maria Szeparowycz, advertising manager.
3. Kindly make checks payable to Svoboda or The Ukrainian Weekly.